

Avrupa Komisyonu İstihdam, Sosyal İşler ve İçerme Genel Müdürlüğünde Çıraklık, Mesleki Eğitim ve Yetişkin Eğitimi Biriminde Daire Başkanı olarak görev yapan Dana Carmen Bachmann ile Avrupa Çıraklık İttifakı üzerine bir mülakat gerçekleştirdik.

✓ Bize kendinizden bahsedebilir misiniz?

Adım Dana-Carmen Bachmann. İstihdam, Sosyal İşler ve İçerme Genel Müdürlüğünde Çıraklık, Mesleki Eğitim ve Yetişkin Eğitimi Biriminde Daire Başkanı olarak görev yapmaktayım. Bu, Avrupa Komisyonunun Genel Müdürlüklerinden biri olup, Brüksel'de yerleşiktir.

Bizim görevimiz, vatandaşların toplumda aktif bir rol oynayabilmeleri için becerilerini geliştirmeye yönelik politikaların geliştirilmesidir.

Bu hem mesleki eğitimde, hem de yetişkin eğitiminde

etkinliğin, kalitenin ve çekiciliğin artırılmasıdır.

Biz büyüme ve iş alanlarıyla ilgili geniş bir Avrupa Birliği (AB) gündemiyle çalışmaktayız ve mesleki eğitime yönelik reformlarda, üye ülkeleri desteklemekle beraber mesleki eğitim sistemi ve hükümlerini iyileştirmeye yönelik politikaları koordine etmekteyiz.

Görevimizi, hükümetler, sosyal ortaklar, işveren sendikaları, işverenler mesleki eğitim sağlayıcıları ve tabii ki öğrenen kişiler ile yakın çalışarak yapmaktayız.

Şunu da eklememe izin veriniz lütfen, Eurochambers tarafından koordine edilen AC4SME'ye aktif katılımınızı çok olumlu değerlendiriyoruz. Bu KOBİ'lerde çıraklığı desteklemeye yönelik Erasmus+ programı altında desteklenen 16 projeden birisidir.

✓ Avrupa Çıraklık İttifakı ne zaman kuruldu ve bu ittifakın kurulmasına hangi nedenler sebep oldu? Bu ittifakın temel faaliyet alanları nelerdir?

2013 yılında, Avrupa Çıraklık İttifakı (EaFA) genç işsizlik nüfusuna cevaben, Avrupa Sosyal Ortaklar, Avrupa Konseyi Başkanlığı ve Avrupa Komisyonu'nun ortak deklarasyonu sonucunda kurulmuştur. Bu ittifak kurulduğu zaman AB'de genç işsizlik nüfusu %23 ile en üst seviyeye ulaşmıştı ve

çıraklık ve iş tabanlı öğrenmenin istihdam ve gençlerin kişisel bilgileri için anahtar niteliğinde olduğu ortaya çıktı.

İttifak, Komisyonun AB düzeyinde çıraklığın hareketliliğini, imajını, kalitesini yükseltmeyi amaçlayan, paydaşları bir araya getiren eşsiz bir platformdur. İttifak, AB üye ülkelere, aday ülkelere, EFTA ülkelere ve paydaşlara açıktır.

Genç işsizlik nüfusu Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde 2018 yılında %15,2'ye düşmüştür. Ancak Yunanistan, İspanya ve İtalya gibi ülkelerde bu rakam hala %30'un üzerindedir ki, bu da bize bu alanda daha çok çalışmamız gerektiğini göstermektedir.

Aynı zamanda, her ülkede çıraklık sistemin kurulmasına veya var olanın güçlendirilmesine ilişkin görüş birliği mevcuttur.

✓ Kaç üyeniz var ve üyelerin dağılım durumu nedir?

Toplamda, İttifaka 36 ülke dâhildir, 27 AB üye ülkesi (İngiltere hariç), 5 aday ülke ve 4 EFTA ülkesi.

Çıraklarla ilgili paydaşlar, mesleki öğretim ve eğitim sağlayıcıları, sosyal ortaklar, düşünce kuruluşları, gençlik organizasyonları ve mesleki organizasyonlar tarafından 250'nin üzerinde üyelik taahhütnamesi doldurulmuştur. 2013 yılından itibaren firmalar, işverenler, odalar gibi aracı kuruluşlar gençlere 900.000'in üzerinde çıraklık pozisyonu, eğitim veya ilk iş imkanı sağlamak için form doldurmuşlardır.

Ticaret, Esnaf ve Sanayi Odaları çıraklıkta kalitenin artırılmasına yönelik önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda, Ankara Sanayi Odası'nın 22 Haziran 2018 tarihinde Roma'da yapılan bir etkinlikle üye olmasını değerli buluyoruz. İttifakta en iyi şekilde temsil edilen, firmalardır. Türkiye'den Hidromek firması sonbaharda İttifaka katılmıştır.

✓ Sizin düşüncenize göre, çıraklık sistemi ekonomik zorluklarla nasıl baş edebilir?

Çıraklık ve iş tabanlı öğrenim, ekonomik zorluklarla baş etmenin ve büyüme, rekabet ve sosyal paylaşmaya katkıda bulunmanın en önemli bileşeni olabilir.

Etkin çıraklık sistemine sahip ülkelerde genç işsiz nüfusu azdır. Hızla değişen iş dünyasında, yeni teknolojiler, dijital gelişmelerle (örneğin, endüstri 4.0, robotizasyon, sanal zeka), çıraklığın değişimlere cevap verebilecek ve gelişmeleri öngörebilecek şekilde esnek olması önemlidir.

İnovasyon sadece bilim adamları için değildir, mesleki eğitim alanında da inovasyon ve dijitalizasyon için büyük potansiyel vardır. Almanya ve İspanya'da bununla ilgili iyi örnekler mevcuttur.

✓ Sizce çıraklıkta bir reform yapmak mümkün müdür. Mümkünse nasıl yapılır?

Çoğu üye ülkeler çıraklık sistemlerini reforme etmektedir. Onlara, çabalarını desteklemek ve sunulan yeni çıraklık fırsatlarının yüksek kalitede olması için Avrupa Komisyonu, "Kalite ve Etkin Çıraklıkta Avrupa Çerçevesi"ni tavsiye etmiştir ve bu tüm AB Bakanları tarafından kabul edilmiştir. Şu anda

görev, 15 Mart 2021 tarihine kadar bunu uygulayacak ve uygulamayı raporlayacak olan AB üye ülkelerindedir.

Komisyon aynı zamanda, 8 Kasım 2018'de Avrupa Çıraklık İttifakının 5. yıldönümünde çıraklık sisteminin iyileştirilmesine yönelik destek hizmetleri hazırlamıştır. Ana başlık olarak şunlar öngörülmüştür: 1) bilgi paylaşımı 2) ağ oluşturma 3) kıyaslama (benchmarking) ve öğrenme boyutunu da içeren kıyaslama (benchlearning).

Yapısal reformların desteklenmesinde, mesleki eğitim sisteminin daha cazip hale getirilmesi önemlidir. Bu nedenden dolayı, biz Avusturya AB Başkanlığı döneminde 5-9 Kasım 2018 tarihleri arasında 3. Avrupa Beceri Haftası'nı düzenledik ki, bu Avrupa Çıraklık İttifakı Ödül törenini de içermektedir. Mesleki Eğitim Haftası'nın amacı mesleki eğitim ve öğretimin sunduğu büyük imkânları göstermektir.

✓ İttifakta yer alan paydaşların avantajları nelerdir?

İttifakta yer alarak paydaşlar, pek çok fırsattan istifade edebilmektedirler. Çıraklıkla ilgili konularda Avrupa Ağına erişim sağlamaktadırlar. Aynı zamanda rehberlere, çeşitli pratik araçlara ve kaynaklara erişimleri mevcuttur.

Buna ilaveten, haberlere, raporlara, fon imkânlarına veya değişik etkinlikler kanalıyla güncel bilgiye ulaşabilmektedirler. Örneğin, ilk "Avrupa Çıraklık İttifakı Semineri", Avrupa Eğitim Vakfı ve aday ülkelerle birlikte 29-30 Eylül 2016 tarihlerinde Kayseri'de başarılı bir şekilde yapılmıştır. Aday ülkelerle birlikte bir başka seminer de, 24-25 Eylül 2018 tarihlerinde Tiran'da gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, güçlü bir iletişim ve sosyal medya kampanyası ile birleştirildiği zaman paydaşlara görünürlük ve reklam imkânı sağlanmaktadır. Avrupa Komisyonu olarak biz, Avrupa Çıraklık İttifakı'na dair faaliyetlerde en iyi şekilde nasıl iletişim kurulabileceğine ilişkin paydaşlarla çalışmaktan memnuniyet duyuyoruz.

✓ Sizin eklemek istediğiniz herhangi bir şey var mıdır?

Son olarak, Komisyonun "Mesleki Mükemmeliyet Merkezleri Platformları"na yönelik desteğini dikkatinize sunmak isterim. Bu girişim, yapısal değişiklikleri ve ekonomik politikaları desteklerken, aynı zamanda büyüme, inovasyon ve rekabetle ilgili yerel ve bölgesel stratejilere entegre mesleki mükemmeliyete yönelik uluslararası platformların gelişimini desteklemektedir. Ekonomik bağlamda, mesleki eğitim ve öğretim sağlayıcılarla, ekonomik gelişim, inovasyon, rekabet politikalarından sorumlu paydaşlarla ortaklıklar kurulacaktır. Bunlar, ekonomik kalkınma kurumlarını, bölgesel otoriteleri, inovasyon kümelenmelerini, teknoloji transfer ajanslarını, firmaları, sosyal ortakları, ekonomik sektör temsilcilerini vs. kapsamaktadır. İş tabanlı öğrenme, dijital içerik ve yurt dışı hareketlilik olmak kaydıyla, mevcut ve ortaya çıkan sektörel beceri ihtiyaçlarına odaklanan yüksek kaliteli uluslararası ortak mesleki programlar ve kalifikasyonlar geliştirip sunulacaktır.

Odalar, işveren temsilcileri ve işverenler gibi kuruluşların bu merkezlerde önemli rol oynaması beklenmektedir. Erasmus + programı tarafından finanse edilecek olan pilot projelerin ilk setine yönelik çağrıya bu yıl içinde çıkılması hedeflenmektedir. Bütçe 4 Milyon Euro olup, 5 mükemmeliyet merkezi platformunu finanse etmesi beklenmektedir.

Avrupa Çıraklık İttifakı 2018 Ödülü'ne aday Hidromek firmasını ziyaret ettik.

Firmanın Mesleki Eğitimden Sorumlu Yöneticisi Sn. Hayri Akguş ile ülkemizdeki çıraklık konusuna ilişkin bir röportaj gerçekleştirdik.

✓ Bize kendinizi ve firmanızı tanıtabilir misiniz?

Adım Hayri Akguş, Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Motor Bölümü mezunuyum. Mezun olduktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından teknik öğretmen olarak atandım. Çeşitli okullarda öğretmenlik, Şeflik, Müdür Yardımcılığı, Müdür Başyardımcılığı ve Müdür Vekilliği yaptım. Bakanlığa 26 yıl hizmet ettikten sonra HİDROMEK firmasında göreve başladım. HİDROMEK firmasında 13 yıldan beri mesleki eğitimden sorumlu yönetici olarak çalışıyorum. Firmamız, 1978 yılında kurulmuş olup, hidrolik ve mekanik iş makineleri üreten bir firmadır. Yaklaşık olarak 2000'e yakın çalışmamız mevcuttur.

✓ Firmanızda çıraklar hangi alanda/dalda beceri eğitimi almakta ve çırakları bulmak için hangi kurumlarla irtibata geçmektedir?

Firmamızda, iş makineleri, bilgisayarlı makine imalatı, endüstriyel bakım onarım ve kaynakçılık dallarında beceri eğitimi yapılmaktadır. Çıraklık eğitimimizin bir geçmişi vardır. 2005 yılında 8 yıllık temel eğitimi bitiren öğrencileri alırken, şu anda 9 yıllık eğitimini tamamlayan öğrencileri alıyoruz. Önceleri kaynağımız ortaokul öğrencileri olmasına rağmen, şu anda lise öğrencileridir. Biz burada firma olarak tek başımıza çalışmıyoruz; Ankara Sanayi Odası (ASO), ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi ve yanı başımızda yer alan Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ile birlikte çalışıyoruz. Okulların tatile girmesine yakın bir zamanda okulları dolaşarak, firmamızı, projemizi, firmamız bünyesindeki eğitimimizi tanıtıyoruz. Bu şekilde, öğrencileri firmamızda verilen mesleki eğitime katılmaları için davet ediyoruz. Bunun yanı sıra, toplu taşıma araçlarına ilan asıyoruz. Ayrıca rehber öğretmenler, meslek öğretmenleri, okul müdürleri, cami imamı ile de irtibata geçiyoruz.

✓ Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ile firmanız arasındaki koordinasyon nasıl sağlanmaktadır?

Firmamızın söz konusu okul ile ciddi bir bağlantısı mevcuttur. Kayıt işlemlerinden, çıraklık eğitiminin sonlanmasına kadar

Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ile birlikte çalışmaktayız. Örneğin, daha önce belirttiğim gibi, gerekli duyurular yapıldıktan sonra öğrenciler hem Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi'ne hem firmamıza müracaat etmektedir. Daha sonra müracaatları birleştirerek, toplam müracaat sayısını ortaya çıkarıyoruz ve Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi'nde görevli hocalarımızla birlikte öğrencilere sırasıyla bilgi sınavı, istek testi ve beceri testi uyguluyoruz. Test sonuçları alındıktan sonra, diğer firma temsilcileri ve hocaların da katılımıyla öğrencileri mülakata çağırıyoruz. Öğrencilerden, bu eğitimi neden istediklerini, ileriye yönelik planlarını öğrenmeye çalışıyoruz. Test sonuçları ile öğrencinin bize verdikleri ifadeler birbiriyle örtüşüyorsa, bu öğrencileri firmamıza alıyoruz. Test sonuçlarında, öğrencinin eğitim alanı da belirlenmiş oluyor. Firmamızda öğrenci ile ilgili bir olumsuzluk ortaya çıktığında, bunu Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ile paylaşıyoruz ve çözüm yollarını aileyi de konuya dâhil ederek, birlikte bulmaya çalışıyoruz.

✓ Çıracak barındırırken sizce dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?

Bizim firmamız bu konuda şanslı, zira firmamızda bu faaliyetle ilgili olarak iki yetkili sorumludur. Bu çocukların yaşı oldukça küçük olduğundan, çocuklar işletmeye geldikleri zaman onlarla özel olarak ilgilenecek birilerinin mutlaka olması gerekmektedir. Bu şekilde, öğrenciler firmaya karşı bir aidiyet duygusu geliştirmektedir. Biz bu öğrencilere bir anlamda rehberlik yapmaktayız ve aynen bir okul gibi hizmet vermekteyiz. Size bir örnek anlatayım. Öğrenciler firmamıza başladıklarında doğrudan işletme içi eğitime başlıyorlardı. Bu uygulama devam ederken usta öğreticilerden, öğrencilerin geç geldiklerine ilişkin şikâyet almaya başladık. Bu öğrencilerden bir yetişkin davranışı beklememiz mümkün değildi. Çıracakların iş hayatının çalışma disiplinine uymaları zamanla olabilecekti. Ayrıca bu öğrencilerin yaşlarının küçük olduğunun da unutulmaması gerekir. Biz, tarafımıza iletilen bu şikâyetlerden sonra, öğrenci işletmeye gelir gelmez onları ilgili birimlere göndermekten vazgeçtik, bunun yerine ilk 45 dakikayı öğrencilerle sohbet etmeye, kitap okumaya ayırdık. Öğrenciye kendisinin özel olduğunu hissettirmeye çalışıyoruz.

✓ Siz Hidromek olarak Avrupa Çıracılık İttifakı'na üye oldunuz. Bu İttifak önemli kuruluşları, Odaları, büyük firmaları ve KOBİ'leri bir araya getiren ve çıracılık konusunda dikkat çeken çalışmaları olan bir İttifak'tır. Bize üye olma sürecinizden bahsedebilir misiniz?

Öncelikle, bu konuda Ankara Sanayi Odası'na teşekkür ederiz. Avrupa Çıracılık İttifakı'ndan haberimiz Ankara Sanayi Odası vasıtasıyla oldu. İttifaka üye olmak için bir üyelik taahhünamesinin doldurulması gerekiyordu. Konuya ilişkin bilgilendikten sonra, kendi aramızda toplandık ve kendimizi nasıl ifade edebileceğimizin üzerinde durduk. Okul Sanayi Eğitim Programları (OSEP) olarak başlayan ve

şu anda Sanayici İşbirliğinde Mesleki Eğitim Projesi (SİMEP) olarak devam eden ve bünyemizde barındırdığımız çıracıklarla ilgili neler yaptığımız ve neleri hedeflediğimize ilişkin bir metin hazırladık. Daha sonra bu hazırladığımız İngilizce metni, Avrupa Çıracılık İttifakı'na yetkililerine ilettik. Tarafımıza çalışmalarımızın kayda değer ve ilginç bulunduğu ilişkin bir e-posta iletilmiş ve bu şekilde üyeliğe kabul edildiğimiz teyit edildi. Bu aşamada Ankara Sanayi Odası da bize çok katkıda bulundu. Şu an üyelik taahhünamesinin Avrupa Çıracılık İttifakı'nın web sayfasında yayınlanmasını bekliyoruz. Ankara Sanayi Odası'nın teşvikiyle Avrupa Çıracılık İttifakı 2018 Ödülü'ne adayız. Ayrıca, Avrupa Çıracılık İttifakı tarafından 5-8 Kasım 2018 tarihlerinde Viyana'da düzenlenen olan Avrupa Çıracılık İttifakı'nın 5. Yıldönümü Etkinliği'ne davet edildik.

✓ Bu tür platformlar çok faydalı platformlardır. Avrupa Çıracılık İttifakı'na 2018 Ödülü'ne yönelik Ankara Sanayi Odası olarak size başarılar dileriz. Sizce çıracılıkta kalitenin artırılmasına yönelik ne yapılmalıdır?

Öncelikle, çıracılık eğitiminin topluma sevdirmesi gerekmektedir. Maalesef aileler ve toplum çıracılık eğitime olumlu yaklaşmamaktadır. Oysa toplumun bir kesiminin de işletmelerde çalışması gerekmektedir. İlkokul ve ortaokulda mesleki yönü ağır basan çocukların mutlaka belirlenmesi gerekmektedir. Bunun için ders kitaplarında bunu teşvik edici hikâyelerin yer almasında fayda vardır. Örneğin kitaplarda tornacı, motorcu hikâyesi gibi yazılar yer alabilir. Ayrıca objektif uygulanacak testler ile çocukların mesleki yönlerinin belirlenmesi gerekmektedir. İşletmelerde çıracı olarak işe başlayan çocukların, bir birey olarak algılanmalarıyla da, çıracılık eğitimi gelişir ve sevilir. Çıracı barındıracak firmaların mesleki eğitim ile ilgili bir biriminin mutlaka olması gerekmektedir.

✓ Çıracı almak isteyen KOBİ'lere ne tür tavsiyede bulunmak istersiniz?

Birincisi, öğrencilerle ilgilenecek bir öğretmen görevlendirmeleri gerekmektedir. İkincisi, ilk defa çıracı alacak KOBİ'lere, ilk etapta az çıracı almalarını tavsiye ederim. İş öğrenerek ilerlemelerinde fayda vardır. Ayrıca, firma yetkililerinin çocukların mesleğe yatkınlıklarını bir şekilde öğrenmeleri gerekmektedir. Örneğin, bizim firmamız aldığı ilk on öğrencide maalesef bunu test edemedi ama daha sonraki dönemlerde gelen öğrencilerimizde bunu test ettik ve çok iyi sonuçlar aldık. Çıracıların işletmede çalışanların, kendilerine destek olduklarını hissetmeleri de önemlidir. Usta öğreticilere de bu kapsamda önemli rol düşmektedir. Usta öğretici ne kadar çıracı ile ilgilirse, çıracı o kadar iyi yetişebilmektedir.

Ankara Sanayi Odası olarak size teşekkür ederiz.

KYK Yüce Makina firmasında beceri eğitimi alan Mert Kaynak ile bu alanda eğitim görmek isteyen öğrencilere ışık tutması amacıyla bir sohbet gerçekleştirdik.

✓ Bize kendinizi tanıtır mısınız?

Adım Mert Kaynak. 17 yaşındayım, iki kardeşim bulunmaktadır. Başkent OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 3. sınıf öğrencisiyim. KYK Yüce Makine firmasında beceri eğitimimi sürdürmekteyim.

✓ Başkent OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni seçmenizdeki en önemli etken nedir?

Bu okulu seçmemdeki en büyük etken Müdürümüzdür. Okul Müdürü ve diğer hocalar bize okulu gezdirip okul hakkında detaylı bilgi sundular. Bu sayede daha kısa yoldan meslek edinebileceğimi düşündüm. Kısa yoldan meslek edinme hususu benim bu okulu seçmemde en önemli rolü oynadı.

✓ Bize firmada bir gününüzü nasıl geçirdiğinizi anlatabilir misiniz?

Sabah işe gelince makinanın başına geçiyorum. Makinamı anormal bir ses veya sızıntı var mı diye kontrol ediyorum. Sonra makinamı açıp ayar yapıp, parça imalat işlemine başlıyorum. Firmada bize tüm bilgileri sunan ve bizimle ilgilenen bir usta öğreticimiz var. Ayrıca günün değişik saatlerinde çay, yemek molalarımız bulunmaktadır.

✓ İş güvenliği konusunda eğitim aldınız mı?

Evet, bu eğitimi hem okulumda, hem de eğitim gördüğüm firmada aldım. İş güvenliği konusunun önemli bir konu olduğunun bilincindeyim.

✓ Firmadaki eğitiminizi esas alırsak, belli bir alanda becerilerinizi geliştirmeniz gerektiğini düşünüyor musunuz?

Şu an ayar yapma ve program yazma ile uğraşıyorum ama program yazma konusunda kendimi geliştirmem gerektiğini düşünüyorum.

✓ Peki bu konuda kendinizi geliştirmek için neler yapıyorsunuz?

Tezgâhlarda işimiz olmadığı zaman ustabaşımız bize parça getiriyor. Bunun programını yaparak kendimi geliştirmeye çalışıyorum.

✓ İleride eğitim gördüğünüz alanda çalışmayı düşünüyor musunuz?

Evet, ben mutlaka alanımda çalışacağım.

✓ Ortaokuldan sonra okul seçmek isteyen arkadaşlarınıza ne tavsiye edersiniz?

Daha kısa yoldan meslek sahibi olmalarını tavsiye ederim. Meslek liselerinde yapılan stajı biz çok önceden yapmaya başlıyoruz ve bu şekilde daha bilgili yetişiyoruz.